

KOMENTARJU ZAKONA O DEDOVANJU NA POT

Zakon o dedovanju je edini sistemski zakon s področja civilnega prava, ki še ni bil deležen svojega komentarja. To gotovo ne pomeni, da dedno pravo teoriji in praksi ne postavlja izzivov. Področje je strokovno pokrito z odličnim sistemskim delom profesorja Karla Zupančiča, ki pa podrobneje ne obravnava nekaterih novih problemov. Zato je morda ravno pravi trenutek za pripravo prvega komentarja tega zakona. Pričujoči komentar postavlja mejnik v razvoju slovenske pravne stroke. Gre za prvo sistematično razlago tega temeljnega zakona, ki ureja prehod premoženja po smrti posameznika, in ki je kljub svoji ključni vlogi v civilnem pravu dolga desetletja ostajal brez celovitega strokovnega komentarja. Njegova izdaja pomeni pomemben korak k poglobljenemu razumevanju dednega prava, posledično pa krepi pravne varnosti in dvigu kakovosti pravnega odločanja na tem področju. Še zlasti ker pravna ureditev dedovanja pomeni prepletanje materialnopравnih in procesnih določb.

Posebna vrednost komentarja je v njegovem premišljenem ravnovesju med teoretično razlago in praktično uporabnostjo. Avtorji ne ostajajo zgolj pri razlagi zakonskega besedila, temveč ga umeščajo v širši pravni kontekst, osvetljujejo zgodovinski razvoj posameznih institutov dedovanja, primerjalno pravne vidike ter razkrivajo notranjo logiko posameznih določb. Hkrati pa komentar ne izgublja stika z realnostjo. Bogato je navajana sodna praksa, navedeni so konkretni primeri in ponujene rešitve dilem, s katerimi se vsakodnevno srečujejo notarji, odvetniki, sodniki in drugi, ki morajo uporabiti posamezne zakonske določbe.

Uporabna vrednost komentarja je visoka. Sodniki lahko z njegovo pomočjo dosledneje razlagajo zakonske določbe, se sklicujejo na ustaljena stališča in sodno prakso ter s tem prispevajo k večji predvidljivosti odločitev. Odvetniki in notarji dobijo zanesljiv pripomoček pri sestavi oporok, svetovanju strankam in vodenju dednih postopkov. Akademska sfera pa pridobi dragocen vir za raziskovanje, poučevanje in poglobljeno razumevanje dednega prava, ki bo nedvomno spodbudil nadaljnje študije in razprave.

Komentar prispeva tudi k razvoju pravne kulture v Sloveniji. S sistematično razlago zakona spodbuja dosledno uporabo pravnih norm, zmanjšuje pravno negotovost in krepi zaupanje v pravni sistem. Prav tako odpira prostor za kritično refleksijo, saj nekatere določbe osvetljuje z več zornih kotov, kar omogoča tehtanje različnih razlag in spodbuja pravni dialog.

V času, ko se pravna stroka sooča z izzivi digitalizacije, kompleksnosti pravnih razmerij in vse večje potrebe po jasnosti, je tak komentar dragocen. Ne gre zgolj za akademski dosežek, temveč za praktično orodje, ki povezuje teorijo in prakso, krepi strokovno argumentacijo in omogoča boljše razumevanje pravnih institutov. Njegova izdaja pomeni pomemben prispevek

k razvoju slovenske pravne stroke, ki bo dolgoročno vplival na kakovost pravnega dela, izobraževanja in pravnega odločanja.

Prvi komentar Zakona o dedovanju je torej več kot le razlaga zakonskega besedila. Je izraz zrelosti slovenske pravne misli, rezultat dolgoletnih izkušenj in prizadevanj ter dragocen vir za vse, ki se ukvarjamo z dednim pravom. Njegova vrednost je v tem, da ne ostaja zgolj v akademskih krogih, temveč neposredno nagovarja prakso, jo podpira in usmerja.

prof. dr. Miha Juhart,
redni profesor, Pravna fakulteta, Univerza v Ljubljani

